

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med dette lovforslag er dels at sikre større offentlighed med de enkelte fondes formål og virke, og dels at opstille nogle grundlæggende regler om fondenes virksomhed med henblik på at sikre en forsvarlig forvaltning af fondene.

Offentlighedens adgang til at få kendskab til antallet af fonde, deres formål og økonomiske forhold skal ifølge lovforslaget gennemføres derved, at den registrering af oplysningerne vedrørende fondene, der blev påbegyndt ved fondsregistreringsloven, løbende skal ajourføres i forbindelse med fondenes indsendelse af vedtægtsændringer, årsregnskaber m.v. Endvidere foreslås registreringen udvidet til også at omfatte visse faglige foreninger. Disse foreninger skal også registreres i fondsregistret.

Af hensyn til fondens stifter eller stiftere og af hensyn til de personer, der ifølge fondens formål er berettigede til at modtage ydelser fra fonden, foreslås der nogle grundlæggende regler om fondenes virksomhed. Ifølge lovforslaget skal der ved dispositioner af mere vidtrækkende karakter indhentes tilladelse fra en offentlig myndighed – fondsmyndigheden. Fondsregistret og fondsmyndigheden vil endvidere i et vist omfang kunne påse, at lovens regler og fondenes vedtægter overholdes.

Samtidig med dette lovforslag fremsættes af henholdsvis industriministeren og ministeren for skatter og afgifter forslag til lov om erhvervsdrivende fonde og forslag til beskatning af fonde og visse foreninger. Det foreslås, at den gruppe fonde og foreninger, der bliver skattepligtige, er den samme gruppe, som er omfattet af forslag til lov om fonde og visse foreninger og lov om erhvervsdrivende fonde.

2. I 1982 afgav et udvalg nedsat under justitsministeriet en betænkning om fonde (nr. 970/1982). I betænkningen havde udvalget udarbejdet udkast til lov om fonde og et særligt udkast til lov om erhvervsdrivende fonde, ligesom udvalget havde

redegjort for en række principielle synspunkter vedrørende beskatningen af fonde.

For så vidt angår ikke-erhvervsdrivende fonde foreslog udvalget, at alle bestående og fremtidige fonde skal registreres i et centralt fondsregister. Dette vil medvirke til at skabe offentlighed omkring fondenes virksomhed, således at myndigheder og private får mulighed for at skaffe sig kendskab til fondene. Udvalget foreslog endvidere, at alle fonde fremtidigt skal udarbejde årsregnskab og indsende dette til fondsmyndigheden. Udvalgets lovudkast indeholdt herudover forslag til en række generelle regler, der skal medvirke til at sikre, at fondenes virksomhed udøves på forsvarlig vis. Der er bl.a. tale om krav til fundatsens udformning, kapitalkrav, regler om revision af årsregnskabet, ligesom udvalget foreslog, at der fastsættes regler om fondes overskudsanvendelse og om fundatsændring. Udvalget fandt, at der bør føres et vist tilsyn med fondene. Udvalget lagde herved vægt på fondenes økonomiske og samfundsmæssige betydning og på, at der ikke findes et organ, der som ved aktieselskaber eller foreninger kan føre en vis kontrol med bestyrelsens dispositioner. Udvalget foreslog, at tilsynsmyndigheden skal være det ministerium, under hvis forretningsområde fondens hovedformål hører.

Betænkningen blev i januar 1983 sendt til høring hos de i pkt. 6 nævnte myndigheder og organisationer.

Betænkningens lovudkast blev med mindre ændringer den 28. januar 1983 fremsat som private lovforslag i folketinget. Under førstebehandlingen (Folketingstidende 1982–83, sp. 6961–80) blev der fra flere sider rejst ønske om et bedre kendskab til antallet af fonde og deres forhold, før der blev taget endelig stilling til spørgsmålet om lovgivning om fonde. På denne baggrund fremsatte justitsministeren den 13. april 1983 forslag til lov om registrering af fonde. Dette lovforslag blev med enkelte ændringer vedtaget af folketinget som lov nr. 213 af 31. maj 1983 om registrering af fonde. Der henvises til Folketingstidende 1982–83, sp. 9040–41 og blad nr. 563 (fremsættelsestalen), sp. 9802–14